

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę „Oro navigacija“ ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas Nr. 2) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos automobilių kelių direkciją į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ (toliau – nutarimo projektas Nr. 3) (toliau kartu – nutarimų projektai).

Nutarimo projekto Nr. 1 tikslai – sutikti, kad valstybės įmonė „Oro navigacija“ būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę ir valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės „Oro navigacija“ patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 46 065 786 eurai, būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės „Oro navigacija“ įstatinį kapitalą.

Nutarimo projekto Nr. 2 tikslai – sutikti, kad valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę ir valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 498 015 045 eurai, būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos įstatinį kapitalą.

Nutarimo projekto Nr. 3 tikslai – sutikti, kad valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę ir šiuo metu valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 17 068 072 eurai, būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės Lietuvos automobilių kelių direkcijos įstatinį kapitalą.

Lietuvos Respublikos Seimas 2021 m. rugsėjo 16 d.¹ ir 2021 m. lapkričio 18 d.² pritarė įstatymų paketams, kuriais sudarytos teisinės galimybės Susisiekimo ministerijos valdomas

¹ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-524 ir jį lydintys įstatymai Nr. XIV-525–XIV-530.

² Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 13, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-661 ir jį lydintys įstatymai Nr. Nr. XIV-662, Nr. XIV-663 ir Nr. XIV-693–XIV-695.

valstybės įmones pertvarkyti į akcines bendroves³. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. rugpjūčio 24 d. pasitarime⁴ pritarė pakeistam Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planui, kuriame numatytas penkių Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities valstybės įmonių pertvarkymas iki 2022 m. gruodžio mėn.

Tiek valstybės įmonė „Oro navigacija“, tiek valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija yra pirmos kategorijos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčios įmonės, kurios valdo nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą. Po pertvarkymo bendrovės išliks pirmos kategorijos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčiomis įmonėmis, todėl atitinkamai bus vykdoma bendrovių sudaromų sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikra; asmenys, pretenduojantys eiti ar einantys pareigas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiose įmonėse, bei rangovai bus tikrinami pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas; nacionalinio saugumo aspektu svarbus turtas bus įtraukiamas į pertvarkytų bendrovių saugumo planus, kuriuose numatomos fizinio, kibernetinio, personalo saugumo, informacinio slaptumo priemonės. Įstatymo lygmeniu yra nustatyta, kad visos pertvarkytų bendrovių akcijos priklausys valstybei. Valstybinės reikšmės keliai ir jūrų uosto akvatorija priklausys valstybei išimtinė nuosavybės teise. Kita viešoji transporto infrastruktūra, kurią valdys pertvarkytos bendrovės, išliks įtraukta į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą. Žemės valdymo teisinis reglamentavimas nėra keičiamas – bendrovės ją kaip ir šiuo metu, taip ir po pertvarkymo valdys patikėjimo teise pagal atitinkamą transporto sektorių reglamentuojančius įstatymus.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija 2022 m. rugsėjo 15 d. posėdyje pritarė valstybės įmonės „Oro navigacija“, valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos pertvarkymui į akcines bendroves.

Pažymime, kad valstybės įmonė „Oro navigacija“ yra sertifikuota Europos oro navigacijos paslaugų teikėja, teikianti oro eismo valdymo, ryšių, navigacijos ir stebėjimo bei oro navigacijos informacijos paslaugas visoje Lietuvos Respublikos oro erdvėje, taip pat virš teritorinių vandenų bei Baltijos jūros oro erdvės, kuri įeina į Vilniaus skrydžių informacijos regioną. Įmonė taip pat užtikrina nuolatinę Aeronautikos gelbėjimo koordinacinio centro veiklą, paieškų ir gelbėjimo darbų, įvykus orlaivio avarijai, organizavimą ir koordinavimą. Valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija yra Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės, akvatorijos ir uosto infrastruktūros valdytoja. Valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija yra valstybinės reikšmės kelių valdytoja, kuri organizuoja ir koordinuoja valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą. Susisiekimo ministerija siūlo šias valstybės įmones pertvarkyti į akcines bendroves. Tokiam sprendimui priimti reikalingas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutikimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 23 straipsnio 3 dalimi, iki sprendimo pertvarkyti valstybės įmonę į akcinę bendrovę priėmimo nepriklausomo turto vertintojo teisės aktų, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka buvo atliktas valstybės įmonės „Oro navigacija“, valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos patikėjimo teise valdomo turto vertinimas⁵. Šį turto vertinimą valstybės įmonės atliko savo lėšomis, turto vertinimo ataskaitos paskelbtos Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos

³ Valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija į akcinę bendrovę pertvarkyta 2022 m. liepos 1 d. Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarkymas į akcinę bendrovę dėl numatomo įmonės turto vertinimo tikslinimo procedūrų šiek tiek pavėlintas.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugpjūčio 24 d. pasitarimo protokolai Nr. 30.

⁵ Pastebėtina, kad valstybės įmonės „Oro navigacija“ ir valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos turto vertinimo ataskaitos pateikiamos ne visos apimties, kadangi dalis turto vertinimo ataskaitoje esančios informacijos yra konfidenciali, susijusi su įmonių valdomais nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu.

finansų ministerijos interneto svetainėje⁶. Nustatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės „Oro navigacija“ patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 46 065 786 eurai, investuojamas sudarant akcinės bendrovės „Oro navigacija“ įstatinį kapitalą; valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 498 015 045 eurai, investuojamas sudarant akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos įstatinį kapitalą; valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos patikėjimo teise valdomas turtas, kurio nepriklausomo turto vertintojo nustatyta rinkos vertė – 17 068 072 eurai, investuojamas sudarant akcinės bendrovės Lietuvos automobilių kelių direkcijos įstatinį kapitalą.

Siūlomas sprendimas dėl valstybės turto investavimo atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2, 3, 5 ir 6 punktuose nustatytus investavimo kriterijus:

- *Investuojama į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones, nurodytas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme.* Tiek valstybės įmonė „Oro navigacija“, tiek valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės. Po pertvarkymo akcinės bendrovės išliks pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiomis įmonėmis.

- *Investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas.*

Pakeitus valstybės įmonių teisinę formą į pažangesnę akcinės bendrovės formą ir pertvarkius jų valdymą bei veiklos organizavimą bus didinama valstybės grąža. Akcinės bendrovės galės naudotis įvairesnėmis finansinėmis skolinimosi galimybėmis strateginiams valstybės projektams įgyvendinti, užtikrinti konkurencingas darbo sąlygas savo darbuotojams, dėl padidėjusio valdymo efektyvumo akcinės bendrovės infrastruktūros naudotojams galės pasiūlyti kokybiškesnes paslaugas. Dėl galimybės steigti dukterines bendroves už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų būtų sudarytos sąlygos plėsti acinių bendrovių veiklos geografiją ir stiprinti tarptautinį konkurencingumą.

- *Investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas).*

Investavus turtą į būsimas akcines bendroves bus kuriama efektyvesnė atitinkamos srities transporto paslaugų infrastruktūra: valstybės įmonės „Oro navigacija“ viena iš numatomų prioritetinių sričių yra sudaryti kuo palankesnes sąlygas bepiločių orlaivių naudojimo komercinei plėtrai Lietuvoje, taip pat, atsižvelgiant į skaitmenizacijos plėtrą, planuojamas duomenų centro sukūrimas, įgalinsiantis kurti ir išorės klientams reikalingus duomenų paketus ir plėtoti kitas vertę kuriančias sritis; valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai tapus akcine bendrove būtų sudarytos galimybės investuoti į ne uosto veiklas, tokias kaip rekreacinės paskirties ar edukacinę veiklą, pavyzdžiui, investuojant į vandens sporto (buriavimo) infrastruktūrą, kuri šiuo metu nėra pakankamai išvystyta ir jos prieinamumas visuomenei ribotas (šias visuomenei naudingas veiklas būtų galima plėtoti tose uosto teritorijose, kur nėra galimybės vykdyti tiesioginės uostui būdingos ūkinės veiklos); valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai tapus akcine bendrove būtų galimybė kurti efektyvesnę valstybinės reikšmės automobilių kelių paslaugų infrastruktūrą, daug dėmesio skiriant žaliajai kryptiai.

- *Valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės ar savivaldybės įnašu) bus sukuriamas pridėtinė vertė ir užtikrinamas šių vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas.*

⁶ Turto vertinimo ataskaitos paskelbtos Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje <https://avnt.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vertinimas-1/vertinimo-ataskaitu-vieso-paskelbimo-sarasai>.

Valstybės turto investavimu į po pertvarkos veiksiančias akcines bendroves bus užtikrinama ilgalaikė valstybei priklausančios akcinės bendrovės, teikiančios oro navigacijos paslaugas, veikla, akcinės bendrovės, valdančios Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, veikla ir akcinės bendrovės, patikėjimo teise valdančios valstybinės reikšmės kelius, organizuojančios ir koordinuojančios šių kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą, veikla. Taip pat valstybės turto investavimu į akcines bendroves bus užtikrinama, kad šiuo metu valstybės įmonių valdomas turtas toliau bus naudojamas pagal paskirtį, išlaikant jo vertę, o valstybė gaus pajamų ne tik dividendų forma kaip akcinių bendrovių vienintelė akcininkė, bet ir surinks mokesčius.

Pažymėtina, kad siekiant nustatyti, ar investicija į valstybės įmonę „Oro navigacija“, valstybės įmonę Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją ir valstybės įmonę Lietuvos automobilių kelių direkciją yra atsiperkanti, buvo parengti verslo planai⁷. Atliktas vertinimas tarp investicijos dydžio ir būsimos verslo vertės 10 metų periodo pabaigoje. Gautas teigiamas skirtumas, t. y. investicija 10 metų perspektyvoje yra finansiškai atsiperkanti. Ekonominiu požiūriu valstybė kaip akcininkė, investuodama į būsimas akcines bendroves, elgiasi kaip rinkos investuotoja, kadangi investicija generuoja teigiamą grąžą.

Pertvarkius valstybės įmonę „Oro navigacija“, valstybės įmonę Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją ir valstybės įmonę Lietuvos automobilių kelių direkciją į akcines bendroves, būtų patiriama tokia nauda:

- Bendrovėse būtų sudarytos sąlygos diegti geriausią korporatyvinio valdymo praktiką:
 - paprastesnė administracija, išlaikant valstybės kontrolę ir valdžios balansą. Valstybės įmonės valdymo procese valdyba atlieka daugiau priežiūros funkciją, o visas reikšmingas valdymas tenka ministerijai. Specifiniai klausimai (pvz., strateginio veiklos plano, metinio turto įsigijimo ir skolinimosi planų, pajamų ir išlaidų sąmatų tvirtinimas) reikalauja intensyvaus ministerijos įsitraukimo į įmonės veiklą, atskirų ministerijos tarnautojų nuolatinio dėmesio ir pakankamos kompetencijos. Pertvarkius įmones į bendroves, daugelis ministerijai priskirtų funkcijų, siekiant didesnio nepriklausomumo, skaidrumo ir maksimalaus efektyvumo, būtų perskirstytos tarp valdymo organų, kurie reikšmingus sprendimus gebėtų priimti greičiau ir nešališkai, atskirai neekviodami pačios ministerijos išteklių, bet išlaikydami akcijų valdytojo kontrolę;
 - aiškesnis bendrovių valdybų vaidmuo ir atsakomybė; valdyba, įgalinta priimti strateginius sprendimus, prisiima didesnę atsakomybę, jai galima nustatyti aiškius tikslus ir reikalauti rezultatų, būtų didesnė vadovo kontrolė;
 - valdyba skiria ir atšaukia vadovą, nustato jam tikslus, tvirtina bendrovės strateginį planą, be kitų funkcijų, gali vykdyti ir priežiūros funkcijas;
 - bendrovės valdymui mažesnę įtaką daro politinė kaita (vadovo skyrimas, strateginių planų tvirtinimas), tai didina veiklos tęstinumą, tvarumą, grąžą ir efektyvumą;
 - vidaus auditas atsiskaito valdybai, o ne vadovui, todėl garantuojamas didesnis skaidrumas, vadovo priežiūra;
 - baigus šią pertvarką būtų įgyvendintos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijos peržiūrėti, supaprastinti ir suvienodinti valstybės valdomų įmonių teisinės formas. Pagal EBPO valstybių tendencijas, valstybės įmonės turėtų būti pertvarkomos į ribotos atsakomybės bendroves.
- Bendrovės valdo turtą nuosavybės teise (valstybės įmonės – tik patikėjimo teise):
 - bendrovės privalės mokėti į biudžetą nekilnojamojo turto mokestį, kuris bus didesnis už šiuo metu mokamą mokestį už patikėjimo teise valdomą turtą – tai didins biudžeto pajamas. Be to, tai atitiks gerąją kitų Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių praktiką ir ES valstybės pagalbos taisyklės, t. y. nebus suteiktas nepagrįstas pranašumas valstybės valdomai įmonei dėl mokesčių lengvatų;
 - užtikrinamas efektyvesnis turto valdymas (naudojimas), trumpesnė sprendimų priėmimo trukmė ir reagavimas į rinkos pokyčius bei poreikius;

⁷ Kadangi dalis verslo planuose esančios informacijos yra konfidenciali, susijusi su įmonių valdomais nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, prie lydimosios medžiagos verslo planai nebus pridėti, tačiau, esant poreikiui, gali būti pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskiru raštu.

- mažinama administracinė našta valdant turtą (nereikės valstybės institucijų sprendimų mažareikšmiams ūkiniais klausimais; lankstesnės nuomos, turto nurašymo procedūros).

- Bendrovės galės sudaryti jungtinės veiklos sutartis dėl nuosavybės teise valdomo turto, tai atvers kelius inovaciniams projektams su mokslo centrais, kurie siekia sudaryti nestandartinių ir inovatyvių produktų kūrimo jungtinės veiklos sutartis. Bendrovės galės investuoti į bendrąsias įmones.

- Bendrovės turės galimybių steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių. Dukterinės įmonės padėtų užtikrinti skaidrią paslaugų teikimo apskaitą ir atskyrimą nuo pagrindinės reguliuojamos veiklos. Galimybės steigti dukterines bendroves skatins įmones investuoti į inovacijas, naujas paslaugas ir išnaudoti bendradarbiavimo pranašumus. Dukterinės įmonės leis efektyviau valdyti verslo riziką.

- Bendrovės gebės prisitaikyti prie rinkų liberalizavimo. Įmonės turės derintis prie naujų reikalavimų ir konkuruoti laisvesnėje rinkoje su kitais paslaugų teikėjais. Tikėtina, kad gali prireikti dalį paslaugų atskirti (pvz., duomenų perdavimą, tranzito paslaugas nuo terminalų paslaugų), kaip tai vyko geležinkelių ar energetikos sektoriuose. Be to, atsiras galimybių teikti paslaugas ir kitose šalyse, tokiems atvejams yra geriau steigti atskiras bendroves.

- Bendrovių teisinė forma sudaro daugiau investicijų pritraukimo alternatyvų, atsiranda galimybė pritraukti įvairesnių formų kapitalą, ne tik skolintis ar valstybei įnešti lėšas.

- Padidėja finansinės apskaitos aiškumas ir kreditorių interesų apsauga. Valstybės įmonės teisinės formos reguliavimas ir apskaita labai specifinė ir nėra būdinga kitoms ES valstybėms, todėl nėra žinoma užsienio investuotojams ar partneriams. Įmonei taikant Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą (kuris įgyvendina ES bendrovių teisės direktyvas), kreditoriams ir auditoriams suteikiamas teisinis aiškumas, didėja įmonės apskaitomų lėšų skaidrumas bei finansinis patikimumas.

- Bendrovių sugeneruotas pelnas galės būti skirstomas dividendų forma valstybei ir reinvestuojamas į kitus projektus, o tai prisidėtų prie spartesnės atitinkamo transporto sektoriaus plėtos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos parengtų Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gairių 7.4 papunkčiu, buvo įvertinta, ar sprendimas sutikti pertvarkyti valstybės įmones ir investuoti valstybės turtą į būsimas akcines bendroves gali daryti poveikį konkurencijai, ir atliekant tokio poveikio vertinimą buvo atsakoma į klausimus, ar siūlomas sprendimas:

- tiesiogiai paveiktų ūkio subjektų įėjimą į rinką;
- netiesiogiai paveiktų ūkio subjektų įėjimą į rinką;
- paveiktų ūkio subjektų galimybes konkuruoti;
- paveiktų ūkio subjektų paskatas veiksmingai konkuruoti.

Pažymėtina, kad siūlomas sprendimas investuoti valstybės turtą į būsimas akcines bendroves tiesiogiai ar netiesiogiai nepaveiktų ūkio subjektų ir nesukurtų ūkio subjektų įėjimo į rinką kaštų. Šiuo metu valstybės įmonė „Oro navigacija“ valdo oro erdvės valdymo sistemas, oro eismo srautų valdymo sistemas, oro eismo paslaugų sistemas, ryšių sistemas, navigacijos sistemas, stebėjimo (apžvalgos) sistemos įrenginius, oro navigacijos informacijos paslaugų sistemas ir teikia oro navigacijos paslaugas, valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija valdo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto hidrotechninius įrenginius, krantines, navigacijos kelius ir kanalus, navigacinius įrenginius, kitus infrastruktūros objektus ir plėtoja Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, o valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija patikėjimo teise valdo valstybinės reikšmės kelius, organizuoja ir koordinuoja šių kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *po pertvarkymo veikiančiam naujos teisinės formos juridiniam asmeniui pereina pertvarkytosios įmonės visos teisės ir pareigos*, tad siūlomais nutarimo projektais būsimoms akcinėms bendrovėms nebūtų suteikiamos naujos išimtinės teisės, pertvarkytos bendrovės tęstų šiuo metu vykdomas veiklas. Vertintina, kad nebūtų paveikta ūkio subjektų galimybė konkuruoti. Pažymėtina, kad reikšmingą dalį ketinamo

investuoti valstybės turto sudaro viešoji transporto infrastruktūra (skrydžių valdymo sistemos įrenginiai; Klaipėdos valstybinio jūrų uostų infrastruktūra), kuri pagal Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį *nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos valstybei, savivaldybei, uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei (toliau – valstybės ar savivaldybės valdoma bendrovė), ir uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybės ar savivaldybės valdomai bendrovei.* Taigi, atlikus sprendimų poveikio konkurencijai vertinimą, į visus šiuos klausimus buvo atsakyta neigiamai, todėl, vadovaujantis Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gairių 7.8 papunkčiu, siūlymas sutikti pertvarkyti valstybės įmones ir investuoti valstybės turtą į būsimas akcines bendroves nedaro poveikio konkurencijai, todėl tolesnis vertinimas atliekamas nebus.

Susisiekimo ministerija siūlo sutikti, kad valstybės įmonė „Oro navigacija“, valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija būtų pertvarkytos į akcines bendroves, ir nustatyti, kad valstybei nuosavybės teise priklausančios ir šiuo metu valstybės įmonių patikėjimo teise valdomas turtas būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės „Oro navigacija“ ir atitinkamai akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos bei valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos įstatinį kapitalą. Taip pat siūloma perduoti Susisiekimo ministerijai steigiamos akcinės bendrovės „Oro navigacija“, akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir akcinės bendrovės Lietuvos automobilių kelių direkcijos akcijas valdyti, naudoti ir disponuoti jomis.

Priėmus nutarimus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamos pasekmės – bus užtikrinamas efektyvus valstybės turto panaudojimas, būtų diegiama geriausia korporatyvinio valdymo praktika, sudarytos galimybės steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių. Baigus valstybės įmonės „Oro navigacija“, valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos pertvarką būtų įgyvendintos EBPO rekomendacijos peržiūrėti valstybės valdomų įmonių teisinės formas.

Nutarimų projektai be pastabų suderinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Reaguojant į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos pastebėjimą, pažymėtina, kad nutarimo projektuose minimos valstybės įmonės, kurios būtų pertvarkytos į akcines bendroves, tęstų šiuo metu vykdomas veiklas, reikšmingą dalį ketinamo investuoti valstybės turto sudaro viešoji transporto infrastruktūra, kuri pagal Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį nuosavybės teise gali priklausyti tik apibrėžtam subjektų ratui, todėl nutarimų projektais investuojamam turtui valstybės pagalbos taisyklės netaikytinos.

Pažymime, kad atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. gegužės 13 d. išvados Nr. NV-1326, teiktos dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Vidaus vandens kelių direkciją ir valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcines bendroves ir valstybės turto investavimo“ projekto, 5 pastabą, atskiru raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai pateiksime valstybės įmonių patikėjimo teise valdomo Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašus ir turto vertinimo ataskaitas, iš kurių galima identifikuoti ketinamą investuoti turtą.

Nutarimų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Teikiamus nutarimų projektus parengė Valstybės turto ir įmonių valdymo skyriaus (vedėja Roma Andruskevičienė, tel. (8 5) 239 3917, el. p. roma.andruskeviciene@sumin.lt) patarėja Indrė Bernotaitė (tel. (8 5) 239 3849, el. p. indre.bernotaite@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas Nr. 1, 1 lapas.
2. Nutarimo projektas Nr. 2, 1 lapas.
3. Nutarimo projektas Nr. 3, 1 lapas.

4. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 7 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2022 m. rugsėjo 16 d. rašto Nr. S-2687 „Dėl komisijos sprendimo“ kopija, 2 lapai.
6. Valstybės įmonės „Oro navigacija“ verslo vertinimo ataskaitos kopija, 445 lapai.
7. Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos turto vertinimo ataskaitos santraukos kopija, 2 lapai.
8. Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos turto vertinimo ataskaitos kopija, 1142 lapai.
9. Valstybės įmonės „Oro navigacija“ perduodamo nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kuriam nereikia teisinės registracijos, sąrašo kopija, 60 lapų.
10. Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos perduodamo nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kuriam nereikia teisinės registracijos, sąrašo kopija, 64 lapai.
11. Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos perduodamo nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kuriam nereikia teisinės registracijos, sąrašo kopija, 44 lapai.
12. Valstybės įmonės „Oro navigacija“ 2022 m. 6 mėnesių tarpinės finansinės ataskaitos ir veiklos ataskaitos kopijos, 61 lapas.
13. Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos 2022 m. 6 mėnesių tarpinės finansinės ataskaitos ir veiklos ataskaitos kopijos, 50 lapų.
14. Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2022 m. 6 mėnesių tarpinės finansinės ataskaitos ir veiklos ataskaitos kopijos, 80 lapų.
15. Akcinės bendrovės „Oro navigacija“ įstatų projektas, 11 lapų.
16. Akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos įstatų projektas, 12 lapų.
17. Akcinės bendrovės Lietuvos automobilių kelių direkcijos įstatų projektas, 11 lapų.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis